

LECTORAAT PROTESTANTS GODSDIENSTIG VORMINGSONDERWIJS

ALS DESEM IN HET DEEG:
VERHALEN DIE VORMEN EN VERBINDEN

Driestar educatief

Onderzoekscentrum
*Samen ontdekken
wat ertoe doet*

Lectoraatsspecial
Nr. 1 - juli 2022

Lectoraatsspecial

Het lectoraat PC GVO is er voor jou, vakleerkracht GVO. Wil je op de hoogte blijven, lees dan deze nieuwsbrief die we met een frequentie van drie à vier keer per jaar verzenden aan alle betrokkenen. Uiteraard kun je ons ook terugvinden op de [website van PC GVO](#). En zijn er zaken die je met ons wil delen? Stuur ons een mail: j.h.vandoleweerd@driestar-educatief.nl.

Veel leesplezier!

Jan van Doleweerd (associate) lector PC-GVO, docent Godsdienst
Marjan Glaudé onderzoeker Centrum voor Vorming
Lara Schout regiobegeleider PC-GVO, kindercoach
Irma Visser regiobegeleider PC-GVO, godsdienstpedagoog
Hanna de Jong-Markus onderzoeker, godsdienstpedagoog

Lopende onderzoeken

Vormingsverhalen (Irma en Lara)

Met negen vakleerkrachten zaten we 25 maart rond de tafel om een start te maken met verhalen over ervaringen in het godsdienstig vormingsonderwijs. Het gaat juist om die ervaringen waar je een gouden randje omheen wilt schilderen. Onder deskundige begeleiding oefenden we ons in schrijven vanuit de zintuiglijke waarneming. We interviewden elkaar om beter grip te krijgen op die mooie ervaring en ons eigen handelen daarin. Het was een goede aanzet tot het verder schrijven van dit eigen verhaal. Thuis is men verder aan het werk gegaan. Er zijn nu acht verhalen ingezonden. En we kijken uit naar meer.

Prioriteiteninterviews (Hanna)

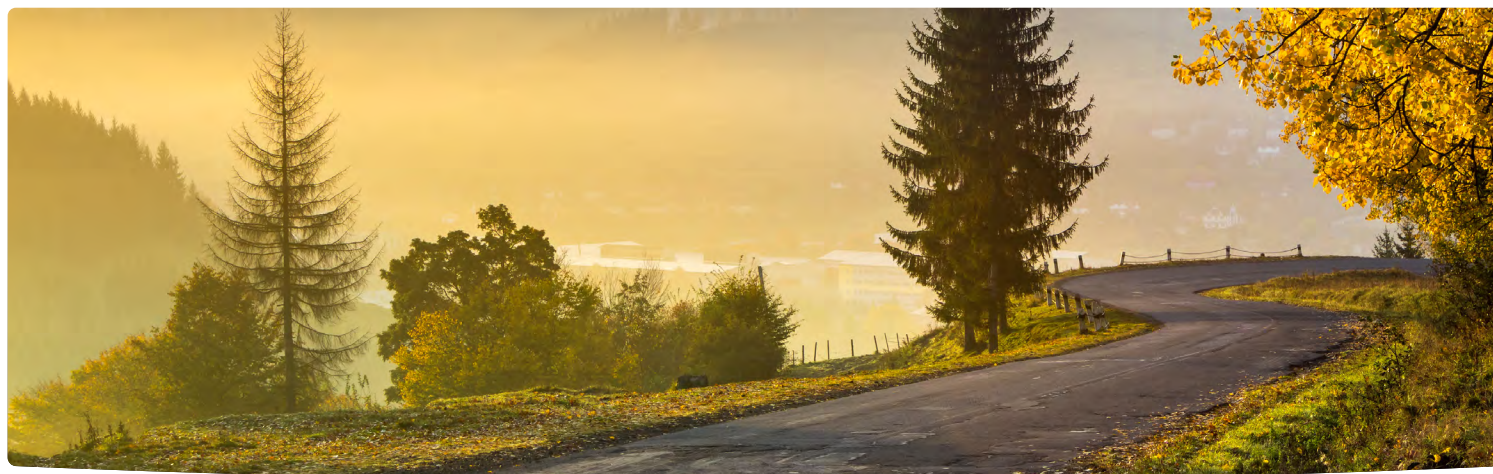
Er zijn verschillende thema's waarop het lectoraat een bijdrage wil leveren (zie hier voor een toelichting). Om aan die thema's nog meer praktijkvragen te koppelen en ook om te kijken welke thema's prioriteit hebben, zijn in de afgelopen tijd acht diepte-interviews met vakleerkrachten gehouden. Daarbij hebben we nadrukkelijk mensen uit de 'breedte van het PC GVO' betrokken omdat eerder bleek dat de christelijke stroming waartoe iemand behoort en zijn/haar visie op godsdienstige vorming, belangrijke factoren zijn voor hoe leerkrachten aankijken tegen PC GVO anno nu. Op dit moment zijn we bezig met de analyses van deze interviews.

Ontmoetingen op de brug (Jan)

Onder dit thema start het aankomend schooljaar een praktijkonderzoek waarin een aantal vakleerkrachten lessen ontwerpen. Zij zullen de casuïstiek van deze lessen met elkaar in leergemeenschappen bespreken om daarmee de belemmeringen en kansen op het spoor te komen en beter zicht te krijgen op de pedagogisch-didactische kern van hun vormingsvak. Het doel van dit onderzoek is het bieden van nieuwe perspectieven over wat er in de ontmoeting tussen het Bijbelverhaal en het levensverhaal van de leerling kan gebeuren.

Opbrengsten van godsdienstig en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs (Marjan)

Wat betekent het godsdienstig en levensbeschouwelijk vormingsonderwijs voor leerlingen in het primair onderwijs; hebben zij er iets aan, leren zij ervan, ontdekken ze iets, is er iets dat hen raakt? En wat wil men eigenlijk met dit onderwijs bereiken? Dergelijke vragen vormen de kern van het onderzoek naar de opbrengsten van dit onderwijs, dat is georganiseerd in een vorm waarbij één of verschillende denominatieve vakleerkrachten het onderwijs verzorgen, resp. een klassieke en carrouselvorm. Zowel de leerlingen zelf, hun ouders, groepsleerkrachten en vakleerkrachten laten hun licht schijnen op dit vraagstuk. Het onderzoek wordt gedaan vanuit het Centrum voor Vormingonderwijs waarin alle vormingsdenominatie vertegenwoordigd zijn. De dataverzameling is in volle gang en wordt voor deze zomer afgerond.

Nascholing vanuit het lectoraat

Hoop in kwetsbaarheid (Jan)

Wie kent de profeet Elia niet? Voor leerlingen is profeet Elia een interessant figuur. In deze hermeneutische cursus verdiepen we ons in het leven van Elia. We proberen een 'hermeneutische brug' te slaan tussen de Bijbelteksten uit Koningen en het actuele leven van de leerlingen.

Ontmoetingen op de brug (Jan)

Het vertellen van Bijbelverhalen is je passie. Maar je vraagt je af of je niet mèèr met je verhaal kunt doen en of je voor je leerlingen niet een nòg betere ontmoeting kunt faciliteren tussen het Bijbelverhaal en hun levensverhaal. Onder het thema 'Ontmoetingen op de brug' ga je in een leergemeenschap gezamenlijk met dit thema aan het werk.

Parels op papier (Irma en Lara)

Wie kent niet die gouden momenten in het onderwijs waarvan je denkt: daar doe ik het voor! Parels die je maar wat graag vertelt aan ieder die wil weten wat jouw onderwijs voor verschil maakt. In deze cursus start je met jouw gouden moment. Met vingeroefeningen en collega's als sparringpartners ontwikkel je meer zicht op je handelen.

Biografie (Hanna)

Hoe je zelf gevormd bent en wat je hebt meegemaakt in je leven, beïnvloedt wat je als vakleerkracht belangrijk vindt in je onderwijs en hoe je handelt. Soms ben je je daarvan bewust, maar vaak gebeurt het ook onbewust. In deze scholing verken je hoe je biografie invloed heeft op je (on)bewuste overtuigingen, en hoe die zich verhouden tot de idealen die je hebt. Door hier bewust mee bezig te zijn, kun je je idealen verhelderen en je handelen in de praktijk versterken: veel kleine of grotere vragen waar je tegenaan loopt, zijn namelijk te verbinden aan de idealen die je hebt.

Events/conferentie

Symposium 16 november 'Verkenning van openheid in de reformatorische geloofsopvoeding'

Vanuit Driestar educatief zijn twee promotieonderzoeken gedaan waaruit blijkt dat het ontmoeten van andersdenkenden waardevol voor kinderen en jongeren is (door Anne-Marije de Bruin-Wassinkmaat en Hanna de Jong-Markus). Tegelijkertijd wordt deze openheid naar wat anders is, niet altijd als vanzelfsprekend ervaren in de reformatorische geloofsopvoeding. Tijdens dit symposium willen we dit vraagstuk verder met elkaar verkennen en ingaan op de verlegenheid die rond dit thema gevoeld wordt.

Stemmen uit het werkveld/ gouden momenten etc.

Licht der wereld – Jacoline Geldof

'Het is woensdagmorgen. Het is stil in de klas. De vijfde groepers turen naar het schilderij 'De aanbidding der herders' van Rembrandt. Ik hoor gefluister links vooraan. "O, er zijn nog meer mensen bij, daar in het donker." Hoe langer ze kijken hoe meer ze zien.

Ik ruik de kaarsen die branden, want het is advent. De kille nieuwbouweur verdwijnt een beetje uit het lokaal. Ik denk terug aan hoe ze net binnenkwamen, met die verwachtingsvolle blik in hun ogen. "Juf, vandaag gaat de derde kaars aan he!"

Ze turen zo ingespannen naar het schilderij omdat ze op zoek zijn naar het antwoord op mijn vraag: "Waar komt het licht vandaan?" Een slimmerd merkte net al op dat het lantaarntje maar weinig licht geeft. Dat klopt. Maar waar laat Rembrandt dan wel het licht vandaan komen?

Een leerling steekt zijn vinger op en daar zie ik nog een vinger. Ik wacht nog even, tot er meer leerlingen zijn die het zien. Ik sta net op het punt om een van de leerlingen een beurt te geven als Jim overeind schiet. Hij vergeet zijn vinger op te steken, zijn ogen zijn gericht op het schilderij. "Juf, ik zie het! Het licht komt van Jezus! Hij is een glow-in-the-dark-baby!"

Heb je een prachtige ervaring die je kwijt wilt, of een anekdote uit je lespraktijk, deel ze met het lectoraat. We voorzien ze van een reactie en maken er gebruik van in onze onderzoeken en in de communicatie over ons werk. Mail ze naar: goudenmomenten@pcgvo.nl

Webinars

Omgaan met religieuze diversiteit in de klas

7 juni jl. hielden Jan en Hanna een geanimeerd gesprek over Omgaan met religieuze diversiteit in de klas. Dit naar aanleiding van het proefschrift van Hanna 'Het afstemmen van religieuze diversiteit en monoreligiositeit. Een verkenning onder leraren op orthodox-christelijke scholen in Nederland.' Diversiteit is een belangrijk thema in het godsdienstig vormingsonderwijs. We leven in een veelkleurige samenleving. Dat is mooi, maar het kan ook botsen. Hoe moet je daar mee omgaan in de klas? De verdediging was op 27 juni jl. Het proefschrift is [hier](#) te downloaden.

Over parels op papier, vormingsverhalen uit het GVO (Irma en Lara)

Save the date: 27 september zal er een webinar zijn waarin Marjan Glaudé in gesprek gaat met Irma Visser en Lara Schout over hun onderzoek naar vormingsverhalen. Tijdstip: 16.30 – 17.15 uur.

Bekijk ook onze webinars *Visie op Vorming en Licht en Donker*. Klik [hier](#) voor meer informatie.

Literatuurtips, documentatie e.d

Soul to soul

De stichting Kind en Spiritualiteit heeft een nieuw nummer uitgebracht van 'Soul to Soul'. Het gaat over de impact van boeken op kinderen en is [hier](#) te vinden.

Bram de Muynck en Bram Kunz (2021). *Gidsen. Een christelijke schoolpedagogiek*. Kokboekencentrum.

"De Muynck en Kunz schreven een bijzonder boek. De pedagogiek zoals zij die schetsen is een opvallend ontspannen pedagogiek, die de werkelijkheid van het schoollokaal opmerkelijk herkenbaar en met scherp gevoel voor pedagogische verhoudingen in beeld brengt. Een in meerdere opzichten alleszins realistische pedagogiek, die beslist een breder lezerspubliek verdient dan de doelgroep waarvoor het werd geschreven."

Jan Marten Praamsma in: *Narthex. Vakblad voor levensbeschouwing en educatie*. jrg. 22 | 2, 32